

હુવલકુલ

યા મુદ્દન.

દુનિયાના દરેક મુસલમાનને

આવાજડ

સુધિની વ મવલાઈ હો
ખનાળા હમન નિઝામી
સાહેબની અપીલ.

અનુવાન ✓
બદ નિઝામી-ગહતી.
“ મુઝિયમ કલમ ”

પ્રગટ કરતા ✓

અનબુમન તરફીએ ઇમ્લામ માટે ✓

પઠાણ નીઝામખાન નુરખાન વકીલ
મીરજાપુર રોડ, અમદાવાદ.

આદિતિ ૧ લી
સને ૧૩૪૩ ઝિજી

પ્રત ૨૦૦૦
સને ૧૯૨૫ ઇ મ

— બે પેસાની પાસે ટીકીટ માંડલી મફત મળાવો —

ધી અમગમીહજ પ્રિ પ્રેમમા નિઝામખાન નુરખાને છાપ્યુ
મીરજાપુર રોડ વુડસેન્ડ બગચો, અમદાવાદ.

૫૨૨૩

એ બોલ

ગુજરાતી કોપીરાઈટ ઇન્ક
૧૨૨૨૭

દિલીવાળા હૃદય અને હૃદય નિર્માત્રી સાહેબે
એક પેમ્ફલેટ “આવાજ” નામનું પ્રગટ કરી
બહુ હૃદય, જેનો ગુજરાતી તરજુમો “દીન”
અને “પોલિટિકલ લોમીયો” માં છપાઈ ચૂક્યો
હતો, પરંતુ કેટલાક ઇસ્લામના હમદર્દી ફિદા-
ઈયોએ એ “આવાજ” ને પુસ્તક રૂપે ઘેર ઘેર
પહોંચાડવાની ઇચ્છા ઝાઝિ કરી અને નાણાની
મદદ આપી જેથી આજે ખુદાપાકના ફઝલો
કરમથી આ ન્હાનકડું પુસ્તક મુસલમાનોના
હાથમાં પહોંચવા પામ્યું છે મુસલમાનો !
બેદાર થાવ અને ઇસ્લામની મદદ માટે તન,
મન અને ધનનો ભોગ આપવા તયાર થઈ જાવ

મેનેજર —

પોલિટિકલ લોમીયો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૨૨૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ સ્વામી

વિષય ૫૭:૫૪

દુનિયાના દરેક મુસલમાનને આવાજ.

એક અને લાગીદાર વિનાના મહાન અલ્લાહને હાઝિર નાઝિર બાણીને હું આપી દુનિયાના મુસલમાનોને થોડીક સાચી સાચી વાતો મલખાવવા માગુ છું હું આ પૃથ્ગામમાં મુસલમાનોને કોઈ કોમની વિરુદ્ધ લડકાવવા કે તિરસ્કાર ઉત્પન્ન કરવાનો વિચાર નથી ધરાવતો મહારી ઇચ્છા તો મુસલમાનો-નું ધ્યાન એક અતિ અગત્યની બાબત તરફ દોરવાની છે, અને તે એવી બાબત છે જેને હું હીદુસ્તાનના મુસલમાનો અને હીદમા ઇસ્લામ માટે ઘણીજ નુકસાનકતા માનુ છું એટલે આ પૃથ્ગામદ્વારા હીદના વતનીઓને એ લાવિ નુકસાનથી બચાવવા અને ઇસ્લામની મદદ કરવાનો ઉપાય બતાવુ છું અને બહારના મુસલમાનોને હીદી મુસલમાનોની મદદ માટે તૈયાર કરવાનો તથા હીદી મુસલમાનોની ચાલુ સ્થિતિથી બાણીતા કરવાનો મહારો હેતુ છે

આ આવાજ (સાદ) આપવો અને મદદ માગવી કોઈ બિન ઇસ્લામી અથવા ઇસ્લામના હંરીક સાથે ચુદ્ધ કરવા-લઢવા માટે નથી, એનો એક માત્ર હેતુ મુસલમાનો અને ઇસ્લામને લાય અને નુકસાનથી બચાવવાનો છે, એથી લડવા ઝગડવા કે તોફાન ટટાની ઇચ્છા નથી

એ લાયવાળી વાત એ છે કે, હીદુસ્તાનમાં આર્ય-સમાજ નામનો એક પથ પેદા થયો છે, જે ધનહીન, ગરી

ઇસ્લામથી બિન વાકિફ અને નિર્બળ મુસલમાનોને દબાણ, ક્રેબ અને લાલચથી મુર્તદ કરે છે એ કાર્ય બે વખથી આર્યસમાજીઓએ ભારે ધામધુમથી શરૂ કર્યું છે, જેને સન્કૃત ભાષામાં એ લોકો “ શુદ્ધિ ” કહે છે સેન્ટ્રલ શુદ્ધિસલાના સેક્રેટરીએ હમણાં જાહિર કર્યું છે કે બે વર્ષમાં તેમણે સિનેર હજાર (૭૦૦૦૦) મુસલમાનોને આર્ય બનાવી લીધા

આર્ય સમાજીઓ હી હુસ્તાનના દરેક પ્રાંતમાં, દરેક શહેર, કસ્બા અને ગામમાં જાહિર રીતે મુસલમાનોને મુર્તદ અને આર્ય બનાવવાની કેશિષે ચલાવી રહ્યા છે, અને ખુલ્લમખુલ્લા કહે છે કે “ ધીમે ધીમે અમે બધા મુસલમાનોને આર્ય બનાવી લઇશું ” તેઓ એમ પણ કહે છે કે “શરૂઆતમાં આ બાબત ગમે તેટલી સાધારણ લાગે, પણ ધીમે ધીમે અમે આર્ય સમાજીઓમાં એટલું બળ ઉત્પન્ન થઇ જશે કે, અમે હીંદના મુસલમાનોને બળાતકારે આર્ય બનાવી લઇશું ” એમી પણ આગળ વધી તેઓ ઉશ્કેરણી ફેલાવવા માટે એમ પણ જણાવે છે કે, ‘ અમે કા’બાની ઉપગ્ર એમ (અ) નો આર્યસમાજ બ્રંડો ચલાવીશું અને અરબસ્તાન તથા આખી દુનિયાના મુસલમાનોને આર્ય બનાવીશું ”

મુને આ છેવટના ઉશ્કેરનારા દાવા વિષે તો કાંઈ ચિંતા નથી, અલબત્ત હીંદના મુસલમાનો વિષે લાય છે જો કે હીંદના બેપ્રીકર તથા મજબુત દિલના મુસલમાનોનો એવો ખ્યાલ છે કે “ આર્યસમાજીઓ અમારું કે ઇસ્લામનું કાંઈ બગાડી શકે એમ નથી. ” પરંતુ કામ કરનારાઓ અને વાતો વધારનારાઓ વચ્ચે

ભારે તકાવત હોય છે આર્યસમાજીઓ રાત્રિદિવસ પોતાના કામમાં પરોવાયેલા છે અને દરરોજ સેકડે હંઝારો મુસલમાનો મુર્તદ થતા જાય છે, છતાં બેરીકેટ મુસલમાનો અત્યારસુધી એમજ કહે છે કે “આર્યસમાજીઓ કાઈ કરી શકે એમ નથી”

એટલા માટે હીંદના મુસલમાનોને ઇસ્લામી મદદ માટે અને આખી દુનિયાના મુસલમાનોને હીંદમાં ઇસ્લામની મદદ માટે આવાજ (સાદ-આમ ત્રણ) આપું છું, કે તેઓ આવા જાનના સમયે ઇસ્લામના રક્ષણ માટે તૈયાર થઈ જાય

હીંદમાં ઘણી અંગ્રુમનો અને ઘણા મોલ્લીઓ આર્ય-સમાજના મુકાબલામાં અને ઇસ્લામના બચાવમાં કોશીશો ચલાવી રહ્યા છે, પરંતુ હું એ બધી કોશીશોને અસ્વીકારી જાયના ઈલાજ અને મુસલમાનોને બચાવવા માટેનો કિલ્લો નથી માનતો, એટલે હું હીંદુસ્તાન અને આખી દુનિયાના મુસલમાનોને મદદ માટે ‘ચોકારવાનું’ ગરૂરી ગણું છું

હું પણ બે વર્ષથી આર્યસમાજની ઇરતિદાદની હીલ-ચાલનો મુકાબલો કરી રહ્યો છું, પણ જેટલું મહે કામ કર્યું આર્યસમાજીઓના મુકાબલામાં ખરૂં જોતા કાંઈ લેખામાજ નથી. જો કે આર્યસમાજ નેતાઓ અને તેમના વર્તમાનપત્રોએ આખા હીંદમાં મહારી વિરૂદ્ધ એક ભારે હોહાકાર ફેલાવી દીધો અને હીંદુઓનું દરેક બાળક એમ કહેવા લાગી ગયું કે “હસન નિઝામીએ હિંદુઓ વિરૂદ્ધ કાવત્રારૂપે એક ગુપ્ત જાળ ફેલાવી છે અને તે આખા હીંદના હીંદુઓને મુસલમાન કરી લેવા ધારે છે, અને હીંદુસ્તાનમાં જ્યાં જ્યાં દેટો રોકાવવા ધાય છે

૪

તે બધાનો ઉત્પાદક હસન નિઝામી છે એના મુરીદો-શિષ્યોઃ
ઠેકઠેકાણે હીંદુઓ ઉપર હુમલો કરે છે અને તોફાનમા વધારો
કરે છે ”

એટલે સુધી કે, હીંદુ મુસલમાન લીડરોને પણ એની
ખાત્રી થઇ ગઇ એજ કારણથી હીંદુસ્તાનના ખાત્રી મહોટા
નેતા મં ગાધીએ પણ મહારી સાથે ત્રણ ચાર મુલાકાતો કરી
અને બે બે કલાક સુધી મહારા તબલીગી કાય વિષે વાદવિવાદ
ચલાવ્યો, પરંતુ મહે એમને પણ સ્પષ્ટ કહી દીધું કે “ એ
અફવા વજૂદ વિનાની છે મહે કોઇપણ પ્રકારનું ગુપ્ત કાવત્ર
રચ્યું નથી, તેમજ આખા હીંદુમા હીંદુઓને મુસલમાન
બનાવી લેવાના કોઇ ગુપ્ત કાવત્રામા ભાગ નથી લેતો વળી
જ્યાં જ્યાં ટટો તોફાન થાય છે, તેમા મહારો લગારે હાથ
નથી મહાર કામ ફક્ત ત્રણ વિભાગમા છે એક તો એ કે
મુસલમાનોને ઇસ્લામના શિક્ષણથી માહિતગાર બનાવું છું,
કેમકે તેઓ ઇસ્લામી શિક્ષણથી અજ્ઞાન હોવાને કારણે આર્ય-
અમાજના ઇતિહાસનો શિકાર બની જાય છે બીજું એ કે
મુસલમાનોની આર્થિક (નાણા સંબંધી) સ્થિતિ સુધારવનો
પ્રયાસ કરું છું, કેમકે મુસલમાનો નિધનતાને કારણે તથા
ઠરઠારીને લઈને આર્યસમાજીઓની લાલચમા લપટાઈ જાય
છે એ આર્થિક સ્થિતિ સુધારવા માટે મહે બે રીતો ચૂંટી
કરી છે પ્રથમ તો એ કે મુસલમાનોને શાફી ખ્યાલુ (લગ્ન
વિવાહ) ના ખોટા ખર્ચોથી બચાવવાની કોશિષ કરું છું, અને
બીજી એ કે તેમને મુકદમાખાઝી, જુગાર, મદ્યપાન, પસ્ત્રી

સભાગ-૨ ડીબાઝી વિગેરે ગુનાહોથી બચાવવા પ્રયાસ કરે છું, કેમકે મુસલમાનોની નાણા સખ ધી ધુરી દશાના એજ મુખ્ય કારણ છે ત્રીજુ એ કે નવરા-કામધંધા વિનાના મુસલમાનોને કાયદાકારક બહેપાર ધંધાની રીતો બતાવુ છું દાખલા તરીકે અનાજ, કાપડ, ટોપીઓ, યુટ તેમજ અન્ય એવીજ વસ્તુઓના બહેપારની રીતો સપૂર્ણ માહિતી સાથે તેમને બતાવુ છું, જેથી મુસલમાનોમાથી બેકારી અને એઠીપણુ નીકળી જાય, નિર્ધનતા અને કર્જદારીમાથી મુક્ત થાય, અને આર્યસમાજ-ઓની લાલચમા લપટાઇને ઇસ્લામથી ફરીને મુર્તદ ન થઇ જાય

મહારા કાર્યનો ત્રીજો અને છેવટનો વિભાગ તખ્લીગે ઇસ્લામનો છે, પણ હું ઇસ્લામી તખ્લીગ માત્ર એ અછૂત અને નીચ ગણુની જાતિઓમા કરે છું, જેઓ જનાવરની પેઠે જીવન ગાળે છે જેઓ હીંદુ પણ નથી તેમ મુસલમાન પણ નથી, તેમજ ઇસાઈ કે ચાહુદી પણ નથી અને જેમને માટે હીંદુ આગેવાનો એમ જણાવે છે કે “અમે એમને હીંદુ સમાજમા ભેળવી દઇ એમની સુધારણા કરવા માગીએ છીએ અને તેમને મનુષ્ય તરીકેના હકો આપીને મનુષ્ય બનાવવાની અમારી ઇચ્છા છે”

હવે એ હીંદુ નેતાઓના કહેવા મુજબ એ અછૂત અને નીચ કેમો જેઓ હીંદુ નથી, તેમને આર્ય અને હીંદુ બનાવવામા આવે છે અને જેવી રીતે ખ્રિસ્તી મિશનરીઓ તેમને ખ્રિસ્તી બનાવી રહ્યા છે, એજ પ્રકારે અમે મુસલમાનોને પણ હક છે, બદકે ઇસ્લામનો અમારા ઉપર ફર્જ છે

કે, અમે પણ ઇસ્લામી ઝરીઆથી એ ગરીબોની મુદારણ કરીએ અને તેમને મનુષ્ય તરીકેના હકો આપી, અમારા જેવાજ માણસ બનાવીએ, કારણ કે ઇસ્લામ દુનિયામાં એજ મનુષ્યત્વ, સમાનતા અને ભાઈચારાનો પયગામ લાવ્યો છે

એ કે મં ગાંધીજીએ અછતોમા તખ્લીગે ઇસ્લામનું કામ કરવાની વિરૂદ્ધતા કરી, પરંતુ મહારી ઉપર આખા હીદના આર્યસમાજ નેતાઓ અને વર્તમાનપત્રોએ મૂકેલા બીજા બધા આરોપો તદ્દન ખોટા હોવાનું એમણે કબૂલ કરી લીધું. મૂળ હેતુ.

અત્યારસુધી મહે જે કંઈ કહ્યું એ તો ભયના વર્ણનનો થોડોક ખુલાસો હતો હવે અહીંથી હું મહારા એ વર્ષના કામ વિષે દુકમાજ થોડુંક કહેવા માગુ છું અને તે એ છે કે, મહે અન્નુમનો અને અન્ય ઉદ્દેશોની પેઠે ઇસ્તિફાદની ભૂમીમાં પોતે જઈને આર્યસમાજ સાથે વાદવિવાદ નથી કર્યો અને મહાર કાર્ય અન્નુમનો અને ઉદ્દેશોના કાર્યથી તદ્દન જુદાજ પ્રકારનું છે મહારા કામમાં કેઈ મેમ્બર કે સાથી નહતો મહે પોતે જે રીતે અને જેટલું કામ કર્યું એનો ખુલાસો એ છે કે, પ્રથમ એક મદ્રિસો કાયમ કર્યો, જેમાં ઇસ્લામના દાઈયો (આમ ત્રણ દેનારાઓ) ને ઇસ્લામની દા'વતનું શિક્ષણ આપવામાં આવતું હતું, પરંતુ છ સાત મહિના પછી એ મદ્રિસો બંધ કરી દેવામાં આવ્યો, કેમકે એની વ્યવસ્થા મહારાથી ન થઈ શકી અને મહે સુસલમાનોના કુટુંબ પૈસા એવા કાર્યમાં ખર્ચવાનું યોગ્ય ન ગણ્યું, જેની વ્યવસ્થા મહારા કાબૂની ખહાર

હતી એ પછી મહે હઝારો પાન વેચનારા, કમ્પોઝિટરો, પોસ્ટ-મેનો, સ્ક્રૂલ માસ્ટરો, પટાવાળા, કલાકર્, મસ્જિદોના પેશ ઇમામોના ઠેકાણા મેળવી, તેમને એક છાપેલો કાગળ મોકલી, ઉપલા હેતુઓ પાર પાડવા માટે વિના પગારે તેમની મદદ માગી અને ખુદાની કૃપાથી તેઓમાથી ઘણાખગ મુસલમાનોએ મહને મદદ આપવાનું કબૂલ કર્યું અને વિના પગારે મહારી બતાવેલી રીતોથી ઇસ્લામની સેવા કરવાની હા પાડી

એ પછી મહે મઝહબી શિક્ષણના, આર્થિક સુધારણાના, ધન દોલતની તરફથી અને તબ્લીગે ઇસ્લામના ઘણા હેન્ડબીલો અને પેમ્ફલેટો લખીને છપાવવા માડ્યા દરરોજ પાચ હઝાર હેન્ડબીલો ગમે તે એક વિષયના છપાતા હતા અને આડમે કે પદરમે દહાડે ૩૨ પાનાના અથવા એથી થોડાક વધારે પાનાના ઉપલા ત્રણ હેતુઓમાથી એકાદ હેતુને લગતા એકાદ પેમ્ફલેટની બે હઝાર પ્રતો છપાતી હતી એ હેન્ડબીલો અને પેમ્ફલેટો, ઉપર બતાવેલા માણસોને મોકલી દેવામા આવતા હતા, જેઓ પોતપોતાના ઇલાકામાં અને પોતાના અસરવાળા માણસોમા ંહેચી આપતા હતા, અથવા તો વાચી સલાળાવતા હતા, અને તે મુજબ મુસલમાનોને અમલ કરાવવાની કોશિષ કરતા હતા

ખુદાની કૃપાથી આખા હીદમા લાખો બેનમાઝી આવી રીતે નમાઝી થઇ ગયા અને લાખો મુસલમાનોને ઇસલામના ઝરૂરી અકીદાઓ અને સિદ્દાંતો માલુમ થઇ ગયા તેમજ લાખો મુસલમાનોમાં આર્થિક સ્થિતિ સુધારવા અને પોતાની નાણાં

સબધી સ્થિતિ દુરસ્ત કરવાનો શૉક (શોખ) પચ્છા થયો સેંકડો મુસલમાનો મ્હારી બતાવેલી રીતો પ્રમાણે બહેપાર ધધો કરવા લાગી ગયા અને એજ ગરીબ ભાઈઓની કોશિશથી આખા હીદના બુદ્ધા બુદ્ધા ઇલાકાઓમા પચીસ હઝાર અછૂત મુસલમાન બની ગયા

મહે મ્હારા મિત્રોને ખાસ તાકીદની સૂચના આપી હીધી હતી કે, તેમણે કેઇ ભણ્યાગણ્યા ખીન ઇસ્લામીને મુસલમાન બનાવવાની કોશિશ કરવી નહી, કેમકે હુ નો માત્ર અછૂત-અસ્પૃશ્ય જાતિઓને ઇસ્લામી શિક્ષણ વડે સજ્ય, નેક અને મુધરેલી બનાવવા માગુ છુ અને એમનેજ ઇસ્લામની દિક્ષા આપવામા હુ મ્હારી પોતાની અને મ્હારા સાથીઓની નજાત માનુ છુ

જે કે સિત્તેર હઝાર મુસલમાનોનું મુર્તદ થવુ એ ભારે નુકસાન છે અને પચીસ હઝાર અછૂતોનુ ઇસ્લામમા દાખીલ થવુ, ઘણીજ સાધારણ સખ્યા છે એમ હુ માનુ છુ પરંતુ જે અલ્લાહ તઆલાનો ટેકો હોય અને તેના આજિઝ બદાઓ કેશિશ કરતા મહે તો અમે એ નુકસાન પુરુ કરી આપી ઘણીજ જલ્દીથી આર્યસમાજે મુર્તદ બનાવેલા મુસલમાનોને પાછા ઇસ્લામમા લઈ આવીશુ

ઇન્શાઅલ્લાહ

મહે જે હેન્ડબીલો અને રિસાલાઓ વિષે જણાવ્યુ, તે હજુપણ બરાબર છપાય છે અને લાખોની સખ્યામા બહેચાઈ ચુક્યા છે એ ચીજો માત્ર ઉર્દૂ-લાખામાજ નહી,

અલ્લે શુજરાતી, હીદી, મગઠી, અને કનારી વગેરે હીદુસ્તાની ભાષાઓમા તેમના તરબુમા પણ છપાયા છે અને ભારે ખચ વેઠી વહેચવામા આવ્યા છે, અને હજી સુધી કામ ચાલુ છે અને જો ખુદાને મન્જુર હશે તો ચાલુ રહેશે

જે કામ મહે કયુ' અને જે કામ એ દિશામા ઉદમાઓ અને અન્બુમનોએ કયુ' અને કરે છે, તે મહારા ધારવા પ્રમાણે તો ઘણુ જ માધારણુ તથા કાંઈ ન હોવા સમાન છે કેમકે મુકાબલામા એક એવી કોમ ઉભી છે, જેની પાસે ધન ઘણુ છે, વિદ્યા પણ વધારે છે અને કામ કરનારાઓની સખ્યા પણ વિશેષ છે અને સૌથી મહત્વની બાબત તો એ છે કે, એ કોમના એટલે આર્યસમાજીઓના બાળક સુદ્ધા મુન્-લમાનો અને ઇસ્લામના શત્રુ છે, તથા મુસલમાનોને હિંદુસ્તાનમાંથી તદ્દન નાબુદ-નષ્ટ કરી દેવા ચાહે છે. દરેક આયનમાજી પોતાના ધન, હાથ, જીભ વડે તેમજ દિમાગથી વિચાર કરીને, લખીને, કરીને, ઇસ્લામને હીદુસ્તાનમાંથી મટાડી દેવાની કોશિશ કરે છે

એથી વિરુદ્ધ અમે મુસલમાનોની એવી હાલત છે કે, ફક્ત સો ખચો માણસો સિવાય આખી કોમ નિરાતે ઉઘે છે જો તેમને કાંઈ કહો તો જવાબ મળે છે કે “અમારા ઇલાકામા તો આર્યસમાજની લગારે અસર નથી અને અહીયાના મુસલમાનોને તેમની અશુદ્ધિ તથા ક્રિત્તએ ઈર-તિદાદનો લગારે ભય નથી ” તેઓ એટલુ નથી સમજતા કે, આર્યસમાજીઓ ઘણીજ છુપી રીતે ચુપચાપ મુસલમાનોને

ગફલતમા રાખી, અદરજ અદર સુરગ લગાવી રહ્યા છે જ્યારે એ સુરગ તૈયાર થઈ જશે અને તેના દારૂમા આગ લગાડવામા આવશે, ત્યારે મુસલમાનો માથુ ફૂટશે અને કહેશે કે “હાય, અમે ત-ન અબ્બાણુ રહ્યા ”

થોડાક મુસલમાનો એવા છે કે, જેઓ થોડીક પૈસાની મદદ આપે છે, પણ એ લયાનક હીલચાલને સમજવા અને તેથી પોતે બચવા સાથે બીજા મુસલમાનોને બચાવવાની એમના દિલમાં ધગશ નથી

મને મારા કામમા સૌથી વિશેષ મદદ ખર્ચા અને પૂર્વ આફ્રિકાના મુસલમાન લાઇયોએ આપી અને મેં પોતે માસિક અઢીસો રૂપિયા મારી પાસેથી એ કામમા ખર્ચ કર્યા, પરંતુ હવે ખર્ચ ખરાબર મળતુ નથી બે માસથી હેન્ડબીલો પણ છાપી શકાય નથી અને તખલીગી, ઇસ્લાહી તથા ઇસ્લામી રીસાલા પણ કઝાં લઈને છપાવુ છું, કેમકે ખર્ચ હઝારો રૂપિયાનો છે ફક્ત ટપાલ ખર્ચ કેટલીક વખતે માસિક પાંચસો રૂપિયા સુધી પહોંચી જાય છે, એટલે કે જે હેન્ડબીલો અને રિસાલા પ્રગટ થાય છે તે ગામેગામ મોકલવા માટે પોસ્ટેજના માત્ર પાંચસો રૂપિયા દર મહિને ખર્ચ થાય છે, એ હેન્ડબીલો અને રિસાલાઓનુ લખામણ અને છપામણનુ ખર્ચ તથા કાગળની કીમત વગયુરા તો જુદુજ.

મહે આ કામને માટે કોઇ મોટી ઓફીસ કે ખાતુ નથી જોઈયુ, ફક્ત એક કલાર્કશી કામ ચલાવુ છું અને હું પોતે બધું કામ મારે હાથે કરું છું એનું કારણ એ છે કે એ

મહાન કામને માટે જોટલા રૂપીયા જોઈયે તેટલા મારી પાસે નથી, તેમજ મુસલમાનો એ તરફ ધ્યાન આપતા નથી હું ઉપકાર ભૂલી જનાર (કૃતદ્રી) નથી હીંદના મુસલમાનોએ મને તેમજ સઘળી ઇસ્લામી અબ્દુમનોને તેમજ બુદ્ધા બુદ્ધા મોદવીઓને છુટે હાથે પેસા આપ્યા, પરંતુ આજકાલ કાઈ એવા મામલો ઠંડો પડી ગયો છે કે ફરુની રકમો આવતી બધ થઈ છે કદાચ મુસલમાનો એમ બાણી બેઠા હશે કે, હવે તો શુદ્ધિનું કામ પુરૂ થયું અને હવે મુસલમાનોના મુર્તદ થવાનો ભય નથી પણ તેમણે બાણુ જોઈયે કે, આર્યસમાજીઓ અગાઉ કરતા પણ વધુ ચુસ્તી સાથે એ કામમા વળગ્યા છે સ્વામી શ્રદ્ધાનદને બીજા ફરુની રકમો મળવા ઉપરાંત એકજ આર્યસમાજી શેઠ મુસલમાનોને આર્ય બનાવવા માટે માસિક એક હજાર રૂપીયા આપે છે જે મારા કામ માટે બરાબર એક હજાર રૂપીયા માસિકની આવક (મદદ) હોત તો, કદાચ હું સ્વામીજી કરતા વધુ કામ કરી બતાવત મુસલમાનોને કેવી રીતે બચાવી શકાય ?

હવે હું મુસલમાનોને ઇસ્તિફાદ અને ફરુની આગથી બચાવવાના ઉપાય બતાવવા માગું છું તેમજ મહે હીંદુ-સ્થાનના મુસલમાનોની મદદ કરવા માટે આખી દુન્યાના મુસલમાનોને પોકાર્યો છે, એટલે તે મદદ કેવી રીતે કરવાની છે એ વિષે પણ ટુંકમાજ બધો ખુલાસો આપી દેવા માગું છું.

હું ઉપર બતાવી ચૂક્યો છું કે, મુસલમાનો ફક્ત બે કારણોને લઈને મુર્તદ થાય છે પ્રથમ તો ઇસ્લામી શિક્ષ-

જુથી બેબબર હોવાને લીધે અને બીજી નિર્ધનતા અને કર્ઝદારીના કારણે. એટલે હવે તેમને મુતદ થતા બચાવવાનો ઇલાજ એજ છે કે, હિંદુસ્તાનના મુસલમાનો પોતાના ઇસ્લામી શિક્ષણથી બેબબર મુસલમાન ભાઈઓને વાકિફ કરવાની કોશિશ કરે તથા તેમને નમાઝ રોઝાના પાબંદ બનાવે બીજી એ કે મુસલમાનોની નિર્ધનતા અને કર્ઝદારી દૂર કરવાની કોશિશ કરવામા આવે એ કાર્ય એવી રીતે થઇ શકે છે કે, મુસલમાનોમા શાહી તેમજ ગમી (શોક) ના પ્રત્યે જે ખોટા રીવાજોમા પૈસા ખર્ચાદ થાય છે, તે બધા રીત રીવાજો બીરાદરીના—નાતના બળથી અટકાવી દેવામા આવે, તેમજ એવી રીતે તેમને મુકદ્દમાખાઝી, વુગાર, મદ્દપાન, કર્ઝદારી અને રડીખાઝીથી અટકાવે મુસલમાન બાળકોને ગલીઓમા ભટકવા ન દે, તેમને ડોઈપણ કામે લગાડવા જોઈએ મુસલમાનોને સર્વ માધારણ ને ઉપયોગી વસ્તુઓના નાના પાયા ઉપર વહેપાર કરાવી આપે, જેથી તેમને ધીમે ધીમે મોટા મોટા વહેપાર ખેડવાની ઉમ્મિદ થાય, અને નિર્ધનતા અને કર્ઝદારીમાથી તેમનો છુટકારો થાય એમા મૌયી અતિશય અગત્યની બાબત એ છે કે, મુસલમાનોને વ્યાજ નાણાં લેતા જખરાઈથી અટકાવવા જોઈએ.

આ તો એ કાર્ય થયું જે હિંદના મુસલમાનો કરી શકે છે અને તેમણે કરવું જોઈએ એ પડી હું હુનિયાના (અન્ય દેશોના) મુસલમાનોને કહું છું કે, તેઓ હિંદુસ્તાનના મુસલમાનોને આ મહાન ભયકર મુખીબતમા આર્થિક (પૈસા

ટકાની) મહદ આપે, જેથી હી દુસ્તાનમા વસ્તા તેમના ઇસ્લામી ભાઇઓની મદદ કરવાની ફર્જ અદા થઇ જાય

મુસલમાનોને, (ભલે તે સુન્ની હોય કે શીઆ, વહાબી હોય કે સૂફી, ગમે તે અકીદાના હોય) ઇસ્લામની મદદ માટે એકત્ર થવાનો પયગામ આપુ છુ, કેમકે અત્યારે અમાગ કલિમએ તવ્હીદ, અમારા કુરઆન શરીફ અને અમાગ કા'બાની ઇઝત અને પવિત્રતા તથા અમારા રસ્તૂ લદલાહ (સ અ સ) નુ શિક્ષણ (જેને વિષે આપણે બધા ફિરકા એકમત છીએ) આર્ય શત્રુઓના ઘેરામા ઘેરાયલા છે એટલા માટે/ ગમે તે અકીદા અને ગમે તે ફિરકાના મુસલમાને એકદિલ થઈ ઇસ્લામની મદદ કરવી જોઈએ અને આ પ્રસંગે કેઈ પણ કુરૂઘ (સાધારણ) મતાન્તર કે વિરોધનો ખ્યાલ ન કરવો જોઈએ

આગાખાની ભાઈઓને વિનંતિ.

હું ખાસ કરીને આગાખાની મુસલમાનોને ઇસ્લામી કાર્યની મદદ માટે આમત્રણ આપુ છુ, કેમકે એમના પેશ્વા (ખાજેવાન) હિઝ હાઇનેન સર આગાખાને પોતે મ્હને મદદ માટે વચન આપ્યુ હતુ અને ઇસ્લામની હિફાઝત (રક્ષા) અને ઇસ્લામના પ્રચારનુ જે કામ હું કરી રહોછુ એને અતિ અગત્યનુ જણાવ્યુ હતુ અને મિં અલી મુહમ્મદ મકલાઈ, રીફીએશન કલબ મુબઇના પ્રમુખ અને મિ અલી મુહમ્મદ ચુનારા રીફીએશન કલબના સેક્રેટરી વગયૂરાને સબોધીને હુકમ કર્યો હતો કે “ ખાજા સાહેબ મ્હને ઇસ્લામની હિફાઝત

અને ઇશાઅત (પ્રચાર) માટે કાંઈ લખે તો, હું દુનિયાના કોઇપણ સ્થળે હોઉં ત્યાં મ્હને એ પચ્ચગામ પહોંચાડી દેવો." છતાં મેં આજસુધી હિંદ હાઇનેસ પાસેથી કે એમની કેમ પાસેથી મદદ નથી માગી, પરંતુ હવે ઘણીજ અડરત છે કે, હિંદ હાઇનેસ અને તેમની જમાઅત મ્હારા આ ઇસ્લામી કામમા મદદ કરે

એજ પ્રમાણે હું વોહરા, અસ્નાઅશરી, એહલે હફીઝ અને ગમે તે અકીદાના ઇસ્લામી લાઇઓને પણ મદદનું આમત્રણ મોકલાવું છું

ખુશહાલ મુસલમાનોને સંદેશ.

એ પછી હું મ્હારી કેમના દરેક ખુશહાલ અને ધનાઢય મુસલમાનોને તેમના માલની ઝકાત અથવા સદકાત વડે અથવા બીજી કોઈ રીતે મ્હારા આ તળલીગી અને ઇસ્લામની હિંદુસ્તાનના કાર્યમા મદદ કરવાનો સંદેશો પહોંચાડું છું

હું ખાસ કરીને પાદશાહે ઇસ્લામ શહેરયાર અમાનુલ્લાહખાન ગાઝી અને તેમના દરબારીયોથી દર ખાસ્ત કરૂં છું કે, તેઓ ઇસ્લામ તરફ (જેની અમને હીંદુસ્તાનમા અડરત છે) આર્થિક મદદનો હાથ લખાવે અને હું સરહદના બધા અમીર અને ખવાનીન તથા મુલ્લા સાહેબોને પણ અર્જ કરૂં છું કે તેઓ આવા કટોકટીના પ્રસંગે કે જ્યારે મુસલમાનો અને તેમનો હીંદુસ્તાનમા ઘેરાઈ ગયાં છે, આર્થિક મદદ તરફ ખાસ ધ્યાન આપે ખાસ

કરીને હામીયે ઇસ્લામ મેહતર સાહેબ ચિત્રાલે ધ્યાન આપવાની ઝડપ છે, જેમના હૃદયમા ઇસ્લામની ભારે લાગણી છે અને જેમની કોશિશથી હમણા હાલમાજ એક લાખ સાઠ હજાર માણસો ઇસ્લામી બિરાદરીમા જોડાયા છે એમણે હિંદુસ્તાનમા પણ પોતાનો ઉદાર હાથ ખુલ્લ કપવો જોઈયે.

વ્યપારીયોનું કામ.

દરેક શહેર અને વસ્તીના ઇસ્લામી વહેપારીયોની ફર્જ છે કે, આઠમે દહાડે જુમ્આની નમાઝ પછી બજારમા અને મસ્જિદમા કોશીશ કરી એક એક પૈસા દરેક મુસલમાન પાસેથી આ કારે ખર્ચની મદદ માટે વસુલ કરી મ્હારી પાસે મોકલાવે. પૂર્વ આફ્રિકામા નિઝામી સિલ્સિલાના ભાઈયોએ સવિચારે બજારમા પેટી ફેરવવાનું શરૂ કર્યું છે જેથી આઠમે દહાડે સારી રકમ એકઠી થઈ જાય છે અને મ્હાન કામને ઘણીજ પુઠિ મળેછે હું ઇચ્છુ છું કે એનું અનુકરણ હિંદુસ્તાનના અન્ય શહેરોમા પણ થાય અને જુમ્આના દિવસે (કેમકે એ દિવસે કેટલાક લોકો કુરસતથી હોય છે) ફરની કોશિશ કરવામા આવે હું પૂર્વ આફ્રિકાના આગાખાની અને વોહરા મુસલમાનોનું મ્હારા આ ઇસ્લામી કામમા છુટે હાથે મદદ કરવા ખાસ રીતે ધ્યાન ખેંચું છું

હીંદુ ભાઈયોને આગાહી

હું બધા સનાતન અને ખ્રીસ્તી આચાર હીંદુ ભાઈયોને આગાહ કરવા માગું છું કે મુસલમાનોને તમારી સાથે

આર્યોની આ શુદ્ધિ બાબતમા કાંઈપણ વિરૂદ્ધતા નથી અને અમે મુસલમાનો તમારા કદિપણ વિરોધી નથી, બદલે તમને અને તમારા જુના—સનાતન અકીદા (માન્યતાઓ) ને આર્યસમાજના હુમલાથી બચાવવા માગીએ છીએ કેમકે આર્ય-સમાજો રામચદ્રજી અને કૃષ્ણજી તથા તેમના શિક્ષણની છડેચોક વિરૂદ્ધતા અને નિંદા કરે છે અને સનાતન ધર્મને નષ્ટ કરી નાખવા ચાહે છે એજ કારણે હીંદુસ્તાનના મહોટા મહોટા સનાતન ધર્મી મહન્ત અને સાધુઓ મહારા એ કાર્યના મદદગાર છે જે હું આર્યસમાજના મુકાબલામા કરી રહ્યા છું તેઓ જાણે છે કે હું આર્યસમાજના વિરૂદ્ધ જેટલું પણ કામ કરીશ એથી આર્યસમાજ નિબળ બનતા સનાતન ધર્મી હીંદુઓને પણ લાલ થશે હું એ બધા સનાતન ધર્મી હીંદુ ભાઈઓનો આલાગ માનું છું, જેઓ ખર્મા, બગાળા, પજાબ, ગુજરાત, ગઠિયાવાડ, પૂર્વ આફ્રિકા અને ટ્રાન્સવાલથી મહાગ આ કાર્યમા આર્થિક મદદ પહોંચાડી રહ્યા છે

ઝરેરો.

મહને અત્યારે ઘણાક ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિંદી તથા અંગ્રેજી ભાષાઓમા ગિસાલા પ્રગટ કરવા છે, જે તેયાર પડ્યા છે પણ પેસા ન હોવાથી છપાઈને પ્રગટ નથી થઈ શકતા. એવીજ રીતે તળવીંગ અને ઇસ્લાહી (સુધાગઓને લગતા) હેન્ડબીલો પણ દરેક ભાષામા છપાવવા છ, જેમને માટે પેસા નથી

હું મીલ મઝદૂરો અને ગરીબ લોકોમા ઇસ્લામી અકીદા, તાકીદે નમાઝ અને તરકીબે નમાઝના ગિસાલા અને હેન્ડબીલો

ઘણીજ મોટી સંખ્યામાં બહેનવા માણુ છું, જેથી એ લોકો ઇસ્લામથી વાકિફ થાય અને ઇસ્લામના હુકમો ઉપર અમલ કરે

મહારી એ પણ ઇચ્છા છે કે, ઉત્તમ પ્રકારના પ્રોપેગેન્ડા સાથે મુસલમાનોને નકામા ઉડાઉ બર્થ, ઐયાશી, મધપાન, જુગાર, વિષયવાસના અને મુકદ્દમાખાઝીથી બચાવુ અને એમના બાળકોને ઝડર જેટલુ શિક્ષણ અપાવુ, વળી ઐદીપણુ અને નવરાપણુ (જેમા સાધારણ રીતે ચારે તરફ મુસલમાનો સપડાયેલા છે) ગમે તે રીતે હું થઈ જાય

આખિરી દુઆ.

યા અલ્લાહ ! તુ મહારી નીચ્ચત (દાનત) ને અને મહારા કામને જોનાર છે અને તુ મહારી શક્તિ અને સ્થિતિને પણ જાણે છે મહે તારા ફઝલ અને તારા કરમ (મહેરબાની અને દયા) થી તારા પસદ કરેલા દીને ઇસ્લામની થોડી ઘણી એવા કરી છે મહેને તુ હિમત અને શક્તિ આપ, કે હું એથી વધુ સેવા આવા નાહુક સમયે એક ભયકર નુકસાનથી ઇસ્લામ અને મુસલમાનોને બચાવવા માટે કરી શકુ અને તુ મહેને હિદાયત આપ કે, હું દરેક પ્રકારના ટટા તોફાન કળવાથી અને કોઈનુ દિલ હું બચવાથી બચુ આમીન

અને યા અલ્લાહ ! મહારા આ કામમા તારા જેટલા બદા જીભથી, ધનથી, હાથ પગથી ભાગ લે છે, એ સઘળાથી તુ રાઝી થા અને એમની ઉપર તારા ફઝલો કરમ નૂર વરસાવ, તેઓની દીની તથા દુનિયવી મુરાદો (આશાઓ) પૂર્ણ કર અને કયામતને દિવસે જ્યારે એ બધા તારા બહાલા હુજૂર મુહમ્મદુરરસ્ૂલલ્લાહ (સં અં સં) રહામે હાઝિર થાય તો સુખરૂ થઈને અર્જ કરી શકે કે “યા રસ્ૂલલ્લાહ !

અમે હિંદુસ્તાનમાં આપની-દીનની એક નાજુક સમયે મઠવાની ફરજ અહા ડગી છે અને અમે અમારી શક્તિ પ્રમાણ અને જીલ્લાના જિલ્લામાં સંપૂર્ણ કોશિશ કરી હતી'

અને યા અલ્લાહ ! જે મુસલમાનો કે ખીજ લોકો માં આ કામની વિરૂદ્ધમાં છે અને ખીજાને પણ વિરૂદ્ધતા મ ઉશ્કેરે છે એમને એ ગુનાહથી બચાવ અને સમજ આ કે તેઓ મારા વ્યક્તિત્વની નાકાબિલીયત કે આત્મી બુરાઈ તરફ નજર ન નાખતા, ઇસ્લામ અને મુસલમાનોને લગતી થોડીઘણી સેવા બજાવી શકાય છે એ તરફ નજર રાખી હાલના નાજુક સમયે વિરૂદ્ધતા કરીને શત્રુઓને હસવાનો પ્રમુખ ન આપે

અને યા અલ્લાહ ! મહારા મનને રિયાઝગી (બનાવટ) થી, ઇર્ષ્યા અને દુશ્મનાવટથી, ખીજ ઇસ્લામી ડોમો માથેની જાતી અદાવતથી અને દરેક એવા ગુનાહથી (જે મહાગથી થાય છે) બચાવ અને નબત-છુટકારો-આપ અને એટલી શક્તિ પ્રદાન કર કે, તારા માનીતા, ખ્યારા દીને ઇસ્લામના હીંદુસ્તાની બગીચાને મહારા મૃત્યુ પહેલા આબાદ અને લીલો-છમ ઉછરેલો જોઈ લઉં, જેને આચસમાજે બરબાદ અને પેરાન ઠગવાનો નિશ્ચય કરી લીધો છે

ગળખના તકળખલ મિત્રા ઈત્તકા અન્તમ ચમીઉલ અલીમ
તા ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૨૫ }
દરગાહ હૅબ બાબ }
નિઝામુદ્દીન ઓલીયા }
મહબૂબ ઇલાહી (રહ) ફિદ્હી } હસન નિઝામી.

